

शानामि वा वीरौ चरतं यत्र वाञ्छक्तम् MBh. 1, 8477. अनुज्ञानीहि माम्
Brāhmaṇ. 2, 28. R. 2, 34, 23. आचार्यांश्चानुज्ञानीयात् M. 3, 251. सरथान्सध-
नुष्काशाप्यनुज्ञासिषमप्यद्यम् MBh. 2, 2699. अनुज्ञान लाम् R. 2, 70, 17, 3,
5, 11. अनुज्ञेष्टे MBh. 1, 4136. 3, 1472, 14841. एनमनुज्ञेष्टे गृह्णे प्रति HARI.
9040. चिरविप्रोपितां मार्तर्मामनुज्ञातुमर्हसि MBh. 3, 2712, 2954. सेपेण याति
शकुतला पतिगृहे सर्वेरुज्ञायातम् Čak. 84. अनुज्ञात Kātj. Ča. 10, 7, 5.
MBh. 1, 5899. 3, 2293, 2748, 14842. Čak. 32, 11. Pāṇ. 8, 15. Čuk. 42, 6.
Auch von leblosen Dingen: एवं दिव्यमिन्द्रदत्तम् — अनुज्ञाय R. 6, 97, 4.
अनुज्ञाते तु रामेण तद्विमानं मनोऽवम्। उत्पात 108, 1. सर्वमेवानुज्ञाना-
मि चीराण्येवानुपातु मे ich sage Allem Lebewohl, lasse Alles zurück 2,
37, 4. — 6) Jmd auffordern, bitten, beschwören: वां साहमनुज्ञानामि न
गतव्यमितो वनम् R. 2, 21, 25. jubere West. — 7) sich Jmd (acc.) gnädig
erweisen, seine Gewogenheit an den Tag legen: अनुज्ञानात्स धर्म-
ज्ञो मुनिर्दिव्येन चतुषा। पाण्डोः पुत्रान् — आस्यतामिति चाब्रवीति MBh.
3, 11631. ते मो वीर्येण यशसा — अत्त्वैश्चाप्यन्वज्ञानत् 12045. सर्वत्रूपनु-
ज्ञातः शंकरेण 8, 823. — 8) nach अनुज्ञात, wenn es ein Lob einschliesst,
ist das nachfolgende Wort im comp., so wie auch ein nachfolgendes
verbum finitum, unbeton, gāna काष्ठादि zu P. 8, 1, 67, 68. — Vgl. अ-
नुज्ञा. — caus. 1) um Erlaubniss bitten für (acc.): घृताक्तमवमनुज्ञाय-
ति Āc. Gr̄h. 4, 7; — 2) Jmd (acc.) um Erlaubniss bitten: (नाधीयेत)
अतिथिं चानुज्ञाय M. 4, 122. सानुज्ञाप्याधिवेत्तव्या 9, 82. ते कौरव्यम-
नुज्ञाय धृतराष्ट्रम् — दृह्णे तु सपुत्रायाः कुत्या बुद्धिमकारणम् MBh. 1,
5636. स मातरमनुज्ञाय तपस्येव मनो दृधे 2414. — 3) Jmd um Erlaubniss
bitten fortzugehen, sich verabschieden bei (acc.): एवमास्य राजा-
नम् — अनुज्ञाय — तत्रैवात्तर्थीयत MBh. 3, 8274. इग्नमतुश्य यथाकामम-
नुज्ञाय परम्परम् 12784. HARI. 8712. R. 2, 71, 13. 3, 9, 16. Pāṇ. 233,
14. — desid. act. अनुज्ञानामिति P. 1, 3, 58. Vop. 23, 57. gewähren —,
zugestehen wollen: अनुज्ञानामिते वाय लङ्कादर्शनमिन्दना — उदैयत BHATT.
8, 35. Jmd (acc.) eine Erlaubniss zu ertheilen beabsichtigen: पुत्रमनुज्ञा-
नामिति P. 1, 3, 58, Sch. Vom intrans. med.: सर्पिष्ठो उनुज्ञानामिते (vgl.
simpl. 4) ebend.

— अप्यनु 1) Etwas zugestehen, gutheissen, billigen: अतो नाम्यनुज्ञा-
नामि गमनं तत्र व: स्वयम् MBh. 3, 14826. यच्च ते उभ्यनुज्ञानीयुः कर्म 12,
3992. यं च ते उभ्यनुज्ञानीयुः स धर्मः 3993. तव पित्राभ्यनुज्ञातं ममेदै प्राण्
R. 3, 53, 15. हृदयेनाभ्यनुज्ञातो यो धर्मः M. 2, 1. पूर्णामनकृः कस्मात्वमभ्य-
नुज्ञातवानसि zugeben, annehmen MBh. 2, 1363. — 2) Jmd ermächtigen,
eine Erlaubniss ertheilen; auffordern: मो वाप्यभ्यनुज्ञानीहि MBh. 2,
1225. अभ्यनुज्ञात ermächtigt, aufgefordert M. 3, 242. Jāt. 1, 235. MBh.
1, 6617. 3, 1813. 1865. 1881. 2956. Sīv. 6, 26. R. 1, 68, 12. 3, 33, 7.
4, 21, 30, 31. 5, 60, 4. अनभ्यनुज्ञात (so ist zu lesen) M. 2, 229; vgl. MBh.
12, 3993. — 3) Jmd entlassen, beurlauben: शतवर्षापितं मो हि न तम-
भ्यनुज्ञानियाः MBh. 14, 1641. अभ्यनुज्ञात 1642. 3, 1845. BNPF. Chr. 21, 10.
HARI. 6467. R. 1, 2, 3, 2, 68, 11. 3, 19, 26. 6, 97, 6. MRK̄. 109, 25. Pā-
ṇ. 93, 22. BHAG. P. 4, 10, 8. — 4) sich Jmd (acc.) gnädig erweisen: ब्र-
ह्मणा यो उभ्यनुज्ञातः — कामवृप्यधर्वं च प्रतिपेदे R. 3, 36, 19. — 5) sich
verabschieden (vgl. caus.): स तयेति प्रतिअत्प वृप्यिवा च नामदम्। अ-

ben bei (acc.), Abschied nehmen von: नृपतिं वभ्यनुज्ञाप्य वसिष्ठे उद्याप-
चक्रमे MBh. 1, 6619. 3, 11394. 9, 3022. 14, 266. अभ्यनुज्ञाप्यविष्यतस्तं नि-
वासम् 3, 17450.

— प्रत्यभ्यनु einen sich Verabschiedenden entlassen: मामामव्य द्विज-
र्षम्। मया प्रत्यभ्यनुज्ञातस्तो यास्यसि MBh. 12, 13928.

— प्रत्यनु zurückweisen: तत्तर्वं प्रत्यनुज्ञासीद्रामः: — न हि तत्प्रत्य-
गृह्णात्स तत्रधर्ममनुस्मरन् R. 2, 87, 16.

— समनु 1) Etwas zugestehen, gutheissen, billigen: दुर्योधनस्य गमनं
समनुज्ञातुमर्हसि MBh. 3, 14824. इति वानरमुख्यस्य समनुज्ञाय शामनम् R.
5, 2, 8. तदेवि समनुज्ञाप्य MBh. 1, 4972. HARI. 1537. अस्माभिः समनुज्ञाते
दृमपत्या नलो वृतः mit unserer Einwilligung MBh. 3, 2245. — 2) Jmd
Etwas nachsehen, verzeihen: संवासात्पर्वं किंचिद्ज्ञानादपि पत्कृतम्।
तन्मे समनुज्ञातुमर्हसि R. 2, 39, 58. — 3) Jmd ermächtigen, eine Erlaub-
niss ertheilen; auffordern: एवं च वां पिता — समनुज्ञातुमर्हति MBh. 3,
14815. समनुज्ञातवांश्च वष्टारं द्रवसिद्धये HARI. 589. समनुज्ञात MBh. 3,
222, 1850. — 4) Jmd entlassen, beurlauben: तस्मात्पां लम् — समनुज्ञा-
तुमर्हसि MBh. 3, 5974. समनुज्ञासिषं कन्याम् 5977. समनुज्ञात 1, 8478. 3,
2232. SUND. 2, 2. — 5) sich Jmd (acc.) gnädig erweisen: गोपिष्ठ समनु-
ज्ञातः सर्वत्र च मक्षीयते MBh. 13, 3603. ब्रह्मणा समनुज्ञातवमतप्रशाना-
वृत्तौ R. 6, 4, 7. — caus. 1) sich Etwas zusagen lassen, ausbitten, entge-
gennehmen von: रामात् — ब्रह्मात्वं समनुज्ञाप्य MBh. 1, 6340. — 2) Jmd
um Erlaubniss bitten: समनुज्ञाप्य कालीम् MBh. 3, 5976. R. 2, 40, 2. —
3) sich beurlauben bei (acc.), sich verabschieden von: समनुज्ञाप्य माध-
वीम् MBh. 1, 5824. 3, 8474. R. 1, 74, 6. BHAG. P. 3, 33, 33. (राजा) गवा क-
तात्रं लन्यत्समनुज्ञाप्य जनम् M. 7, 224. ततो उभिगम्य राजानम् — सम-
नुज्ञापयामास निवत्तु भवानिति R. 1, 17, 21. — 4) Jmd freundlich be-
grüssen: समनुज्ञाप्य तासर्वानामीनामुनिश्चवीत् MBh. 1, 6423.

— अप med. ableugnen, verheimlichen P. 1, 3, 44. शतमपज्ञानीते Sch.
Vor. 23, 35. unkennlich machen: ग्रात्मानमपज्ञानानः शशमात्रो उन्नयदि-
नम् BHATT. 8, 26.

— अभि 1) erkennen; merken, wahrnehmen; kennen, wissen: नाम्य-
ज्ञानलम् MBh. 3, 2204, 2212. R. 3, 68, 42. 4, 5, 10. 12, 29. रामो यदभिज्ञा-
नीयादभिज्ञानं प्रयच्छ मे 5, 36, 9. BHAG. P. 1, 4, 33. स ता गिरः — नाम्य-
ज्ञानत MBh. 18, 64. प्रद्वारान्नाभिज्ञानाति यो उङ्गच्छेदमध्यापि वा Suçā. 1,
113, 3. तदभिज्ञाप्य BHAG. P. 4, 19, 26. असुभ्यः — भयं यो नाभिज्ञानाति R.
6, 94, 15. मात्यगत्यानलंकारान्वस्त्राणि विविधानि च। शतन्येवाभिज्ञा-
नाति sich auf Etwas verstehen MBh. 4, 76. उत्त्वानमभिज्ञानाति सर्वभूता-
नि 3, 1207. भवानिमिन्दयम् राजानमभिज्ञानाति 13339. ब्रुह्मभिज्ञानामि —
न मादशी लामभिज्ञामुमर्हति 15603. अहं हि नाभिज्ञानामि भवेदेवं न
वेति वा 2321. किमेतवाभिज्ञानीमः HARI. 9618. भवद्या मामभिज्ञानाति
यावान्यशास्मि तव्वतः BHAG. 18, 55. इति मो यो उभिज्ञानाति 4, 14. नाभि-
ज्ञानाति मामेभ्यः परम् 7, 13. अभिज्ञाप्य सुर्वं तम् nachdem er in ihm Su-
deva erkannt hatte MBh. 3, 2684. तत्र नो नाभिज्ञानीरुद्धसतो मनुजाः क्व-
चित् 17433. नाभिज्ञे स नृपतिर्द्वितीये समागतम् 2875. स ग्रागच्छन्वे
स्वपतिरित्यभिज्ञातः Čuk. 45, 4. इह वा नाभिज्ञानाति बालमेवापवाहितम्
er weiss nicht, dass du hier bist HARI. 9227. इन्द्रं ग्रागच्छन्वे —